

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับความคลุมเครือและความขัดแย้ง
ในบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์

ชื่อผู้เขียน

นางสาวกษวรรณ ราชศักดิ์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาดา คุณาวิกติกุล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรมवल นันทศุภวัฒน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นันทา เล็กสวัสดิ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นารักษ์ สุวรรณประไพศ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับความคลุมเครือและระดับความขัดแย้งในบทบาท ความสัมพันธ์ของปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งกับความคลุมเครือและความขัดแย้งในบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพ ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ จำนวน 203 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามวัดความคลุมเครือ

และความขัดแย้งในบทบาท ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือของ ริซโซ เฮ้าส์และเลิทซ์แมน (Rizzo, House & Lirtzman, 1970) ได้รับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบวัดความคลุมเครือในบทบาท และแบบวัดความขัดแย้งในบทบาทเท่ากับ 0.85 และ 0.84 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า ความคลุมเครือในบทบาทอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) ความขัดแย้งในบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) กลุ่มตัวอย่างจัดอันดับในแต่ละด้านของบทบาทที่ก่อให้เกิดความคลุมเครือและความขัดแย้งในบทบาท ซึ่งได้แก่บทบาททางด้านวิชาการและวิจัย เป็นอันดับหนึ่งและบทบาททางด้านบริการเป็นอันดับสุดท้าย อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคลุมเครือในบทบาท แต่อายุมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับความขัดแย้งในบทบาท ($p < 0.05$) ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคลุมเครือและความขัดแย้งในบทบาท ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับความคลุมเครือและความขัดแย้งในบทบาท ($p < 0.05$, $p < 0.05$) การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคลุมเครือและความขัดแย้งในบทบาท

Thesis Title Selected Factors Associated to Ambiguity and Conflict in Roles of
Head Nurses in Regional Centre Hospitals

Author Miss Gasawan Radchasak

M.N.S. Nursing Administration

Examining Committee

Assistant Professor Dr. Wipada Kunaviktikul	Chairman
Assistant Professor Raymual Nantsupawat	Member
Associate Professor Nunta Leksawasdi	Member
Associate Professor Thanarak Suwanprapit	Member
Associate Professor Udomrat Sangounsiritham	Member

Abstract

The purposes of this study were to describe the levels of role conflict and role ambiguity and the relationships among selected factors of age, level of education, years working in present position and the preparation before entering into the position and role ambiguity and role conflict. The subjects, obtained by using proportional stratified random sampling method, were 203 head nurses in Regional Centre Hospitals. The instrument used in this study consisted of 2 parts : specific demographic data and role ambiguity and role

conflict questionnaires, adapted from Rizzo, House, & Lirtzman (1970). The internal consistency reliabilities of role ambiguity and role conflict, using Cronbach's alpha coefficient were 0.85 and 0.84. The statistics used in this study were frequency, percentage, the mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation and chi - square.

The findings showed that role ambiguity of head nurses was at a low level ($\bar{X} = 2.37$) while role conflict was at a moderate level ($\bar{X} = 2.60$). The subjects identified pedagogic and research roles as the first ranked while the service role as the last one. There were no significant relationship between age and role ambiguity while age was low negative significant relationship with role conflict ($p < 0.05$). There were no significant relationship among level of education and role ambiguity and role conflict. There were low negative significant relationships among years working in present position and role ambiguity and role conflict ($p < 0.05$, $p < 0.05$), however, there were no significant relationship among the preparation before entering into the position both with role ambiguity and role conflict.